

Broj: **Ž-BL-05-742/14**
Broj preporuke: P-14/15

Datum: 29.01.2015. godine

*1. Poreska uprava Republike Srpske
Trg Republike Srpske br. 8
78 000 Banjaluka*

*2. Udruženje građana za analizu javnih politika
Drage Malića br. 5
78 000 Banjaluka*

PREPORUKA

povodom žalbe Udruženja građana za analizu javnih politika

UVOD

Institucija ombudsmena za ljudska prava Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Institucija) primila je žalbu Udruženja građana za analizu javnih politika (u daljem tekstu: Udruženje) dana 12.11.2014. godine u kojoj navodi da se dana 01.10.2014. godine, obratio Poreskoj upravi Republike Srpske (u daljem tekstu: Poreska uprava), zahtjevom za pristup informacijama na koji nije odgovoreno u skladu sa Zakonom o slobodi pristupa informacijama ("Službeni glasnik Republike Srpske", broj: 20/01).

RELEVANTNI PROPISI

Ustav Bosne i Hercegovine – član II/2 (Aneks IV Opšteg okvirnog sporazuma za mir u Bosni i Hercegovini)

... Bosna i Hercegovina i oba entiteta će osigurati najviši nivo međunarodno priznatih ljudskih prava i osnovnih sloboda...

Univerzalna deklaracija o ljudskim pravima – član 19. (Usvojena Rezolucijom Generalne skupštine Ujedinjenih nacija 217A (III) od 10. 10. 1948. godine)

...Svi imaju pravo na slobodu mišljenja i izražavanja: pravo uključuje slobodu zadržavanja mišljenja bez ičijeg uplitanja, tražiti, primati i pružati informacije i ideje kroz bilo koje medije, bez obzira na granice...

Evropska konvencija za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda – član 10. stav 1. (stupila na snagu 03. 09. 1953. godine)

...Svako ima pravo na slobodu izražavanja. To pravo obuhvata slobodu mišljenja i slobodu primanja i širenja informacija i ideja bez miješanja javne vlasti i bez obzira na granice...

Zakon o slobodi pristupa informacijama – („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj: 20/01)

Član 4.

...Svako fizičko i pravno lice ima pravo pristupa informacijama koje su pod kontrolom javnog organa, a svaki javni organ ima odgovarajuću obavezu da objavi takve informacije. Ovo pravo pristupa podliježe samo formalnim radnjama i ograničenjima kako je utvrđeno u ovom zakonu...

Član 5. Utvrđivanje izuzetka

...Izuzetak od objavljivanja tražene informacije se utvrđuje samo u slučajevima kada nadležni javni organ:

- a) utvrdi izuzetak u smislu članova 6,7 ili 8 za cijelu informaciju ili dio informacije, i
- b) odredi, nakon objavljenog ispitivanja javnog interesa u smislu člana 9, da objavljivanje informacije nije od javnog interesa

Član 12.

...Ako javni organ nije u mogućnosti da udovolji zahtjevu zbog nedostatka formalnih uslova..., on će, što je prije moguće, ali najkasnije osam dana od prijema zahtjeva, pismeno obavijestiti podnosioca zahtjeva kada je takvo obavještanje moguće, da zahtjev ne može da bude obrađen iz navedenog razloga. Ovim dopisom će obavijestiti podnosioca o mogućnosti podnošenja žalbe određenom organu kome žalba treba da bude upućena...

Član 14.

...Po prijemu zahtjeva za pristup informaciji, nadležni javni organ preduzima sve redovne mjere da prikupi zahtjevano informacije, i razmotri sve činjenice i okolnosti koje su značajne za obradu zahtjeva...

...Ako se odbije pristup informaciji, bilo djelimičnoj ili cijeloj informaciji, nadležni javni organ dopisom o tome obaviještava podnosioca zahtjeva. Dopis treba da:

a) sadrži zakonski osnov za status izuzeća informacije uz navode članova ovog Zakona na koje se poziva, kao i sva materijalna pitanja koja su važna za odluku....

b) obaviještava podnosioca zahtjeva o pravu podnošenja žalbe određenom organu.....krajnji rok za podnošenje žalbe kao i troškove podnošenja žalbe.

Zakon o ombudsmenu za ljudska prava BiH ("Službeni glasnik Bosne i Hercegovine", broj: 32/00, 19/02, 35/04 i 32/06)

Član 1.

... Ombudsmen za ljudska prava Bosne i Hercegovine je nezavisna institucija uspostavljena u cilju promovisanja dobre uprave i vladavine prava, zaštite prava i sloboda fizičkih i pravnih lica, kako je zajamčeno posebno Ustavom Bosne i Hercegovine i međunarodnim sporazumima koji se nalaze u dodatku tog Ustava koja će s tim u vezi nadgledati aktivnosti institucija Bosne i Hercegovine, njenih entiteta i distrikta Brčko, u skladu sa odredbama ovog Zakona..

X - PREPORUKE

Član 32.

... Ombudsmen može dati preporuke organima vlasti u Bosni i Hercegovini ...

ZAKLJUČAK OMBUDSMENA

Iz dostavljene dokumentacije može se zaključiti da se podnosilac žalbe, dana 01.10.2014. godine, obratio Poreskoj upravi Republike Srpske, zahtjevom za pristup informacijama u kojem se traži pregled zaposlenih lica koja su stupila u radni odnos, odnosno koji su prijavljeni Poreskoj upravi od 30.09.2012. do 30.09.2014. godine za institucije: Univerzitetska bolnica Klinički centar Banjaluka, JZU Dom zdravlja u Banjaluci, Dom zdravlja "dr Mladen Stojanović", JZU Institut za javno zdravstvo, Zavod za fizikalnu medicinu i rehabilitaciju. U zahtjevu se traži ime i prezime, ime oca, stručna sprema, kvalifikacija i datum prijave u radni odnos.

Dana, 03.10.2014. godine Poreska uprava je dostavila odgovor u kojem se navodi da nisu u mogućnosti udovoljiti navedenom zahtjevu jer se odnosi na podatke o zaposlenim licima koji predstavljaju poresku tajnu, odnosno podatke zaštićene Zakonom o poreskom postupku RS.

Ombudsmeni su mišljenja da je Poreska uprava pogriješila kada je pozivajući se na poresku tajnu odbila zahtjev za pristup informacijama. Da bi nadležni javni organ uskratio pristup traženoj informaciji bio je obavezan da dokaže da u konkretnom slučaju, osim što je postojao formalni uslov t.j da je informacija odnosno dokument propisima ili službenim aktom zasnovanim na zakonu određen da se čuva kao tajna, bilo i opravdano da dokaže da se radi o informaciji ili dokumentu zbog čijeg bi odavanja mogle realno nastupiti teške pravne ili druge posledice po interese zaštićene

zakonom kao i da ti interesi koji se štite povjerljivošću pretežu nad pravom javnosti da zna koja lica i sa kojom stručnom spremom su primljena u navedene javne ustanove.

Ombudsmeni smatraju da podaci koji se traže predstavljaju podatke koji se odnose na službenike koji obavljaju javnu funkciju te njihova imena i prezimena, radna mjesta i kvalifikacije u jednom demokratskom društvu ne smiju predstavljati zaštićene podatke. U konkretnom slučaju radi se o javnim institucijama koje se finansiraju iz budžeta i troše novac poreskih obveznika te kako je vršenje njihovih funkcija od javnog značaja i navedene informacije po mišljenju ombudsmena predstavljaju javne informacije.

Posebno ako se uzme u obzir da se navedeni podaci (ime i prezime, stručna sprema i kvalifikacije) u većini institucija objavljuju na web stranicama.

Ombudsmeni posebno ističu član 9. Zakona o slobodi pristupa informacijama u kojem se navodi obaveza organa da pri odlučivanju o zahtjevu provede test javnog interesa i da ..objavi traženu informaciju, bez obzira na utvrđeni izuzetak, ako je to opravdano javnim interesom i uzeti u obzir svaku korist i svaku štetu koje mogu proisteći iz toga...

Praksa u provođenju testa javnog interesa pokazuje da su informacije o ličnostima koje obavljaju javnu funkciju manje zaštićene od običnih građana upravo zbog funkcije koja se tiče javnosti.

Ombudsmeni smatraju da Poreska uprava nije dokazala da je zaštita navedenih informacija važnija od objavljivanja istih.

Uzimajući u obzir naprijed izneseno, Ombudsmeni Bosne i Hercegovine, shodno odredbama člana 32. Zakona o Ombudsmanu za ljudska prava Bosne i Hercegovine, upućuju Poreskoj upravi

PREPORUKU

Da odmah po prijemu ove preporuke postupi u skladu sa Zakonom o slobodi pristupa informacijama, te udovolji zahtjevu podnosioca žalbe od 01.10.2014. godine.

Da u roku od 20 (dvadeset) dana, od dana prijema ove Preporuke obavijesti Ombudsmene o načinu realizacije ove preporuke.

Ombudsmeni:

Ijubomir Sandić

Jasminka Džumhur

Nives Jukić

Institucija ombudsmena/ombudsmana za
ljudska prava Bosne i Hercegovine

Институција омбудсмена/омбудсмана за
Људска права Босне и Херцеговине

Institucija ombudsmena za ljudska prava BiH
Банјалука

ОПРЕМЛЕНИС			
Organizacione jedinica	№	Датум издања	
		02-02-2016	

Удружење грађана за анализу јавних политика
Драге Малића 5
78 000 BANJALUKA

23/1/10